

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

23 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,

Judecători – Eremciuc Ghenadie, Talpă Boris, Daguța Sergiu și Miron Aliona,

judecând în ședință, fără citarea părților, recursul declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Ivașco Serghei XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 31.10.2016 - 14.12.2018;

Instanța de apel: 15.01.2019 - 09.09.2022;

Instanța de recurs: 29.11.2022 - 23.11.2023.

Asupra recursului în cauză, completul de judecată

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 14 decembrie 2018 a fost încetat procesul penal de învinuire a lui Ivașco Serghei Ion în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, din motivul că fapta constituie contravenția prevăzută la art. 78 alin. (2) Cod contravențional.

S-a încetat procesul contravențional în baza art. 78 alin. (2) Cod contravențional, din motivul că a intervenit prescripția răspunderii contravenționale.

1.1. De către organul de urmărire penală, lui Ivașco Serghei i s-a înaintat învinuirea pentru faptul că, la 09 noiembrie 2014, în jurul orei 17:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, la stația de transport public situată în sat. Prajila, r-nul Florești, în rezultatul unui conflict apărut între el și Puiu Aurel, intenționat i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu pumnii în regiunea capului, iar în rezultatul căderii în urma aplicării loviturilor, ultimul s-a lovit cu capul de suprafața solului.

În momentul când Puiu Aurel încerca să se ridice, continuându-și acțiunile sale ilegale, Ivașco Serghei intenționat i-a aplicat o lovitură cu piciorul în regiunea capului, de la ce Puiu Aurel a căzut și s-a lovit de suprafața solului. La data de 10 noiembrie 2014, aproximativ la orele 16:00, urmare a loviturilor aplicate de către Ivașco Serghei, Puiu Aurel a fost transportat

cu asistența medicală de urgență la Spitalul raional Florești, unde la data de 17 noiembrie 2014, în jurul orei 13:25 a decedat.

Conform Raportului de expertiză medico-legală nr. 124 din 21.09.2015 decesul lui Puiu Aurel a survenit în rezultatul traumei cranio-cerebrale închise, manifestată prin hemoragie în țesuturile moi pericraniene parieto-occipital dreapta și mușchii temporali din dreapta, hematom masiv subdural, temporo-parietal dreapta cu compresia creierului, hemoragii subrahnoidiene frontal-temporal dreapta cu edem cerebral și dislocarea cerebelului în gaura mare occipital, vătămări corporale care au fost cauzate prin acțiunea traumatică (lovirea) cu un obiect dur contondent ce se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

De către organul de urmărire penală, acțiunile lui Ivașco Serghei au fost încadrate juridic în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, după semnele calificative *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață, care a provocat decesul victimei.*

2. Nefiind de acord cu sentința nominalizată împotriva acesteia au declarat apel:

2.1. Procurorul, care a solicitat casarea totală a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Ivașco Serghei să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 151 alin. (4) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 14 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. Totodată, să fie dispusă încasarea din contul inculpatului suma de 1 317 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

În motivarea apelului se arată că, deși inculpatul Ivașco Serghei în ședința de judecată nu și-a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii incriminate, vina acestuia a fost dovedită integral și obiectiv, fiind confirmată prin probe administrate în cadrul urmăririi penale și ulterior examinate în cadrul cercetării judecătorești.

În scopul emiterii sentinței de încetare, instanța în mod nejustificat a redus valoarea probantă a materialului administrat în ședință de judecată. Astfel, declarațiile martorilor Scutari Andrei, Ghimpu Victor, Pîslaraș Ilie, Zaharco Artur, Burlac Veronica, Curniuc Pavel, Podgurscaia Valentina, precum și Raportul de expertiză medico-legală 149 „D” din 20.12.2014, Raportul de expertiză medico-legală nr. 124 din 21.09.2015, au fost ignorate de către prima instanță.

Declarațiile depuse la faza urmăririi penale de către martorii Scutari Andrei, Ghimpu Victor, Pîslaraș Ilie, Zaharco Artur și Burlac Veronica coroborează între ele, fiind în concordanță cu circumstanțele de fapt, ceea ce le conferă veridicitate și relevanță. Toți martorii au confirmat atât la faza de urmărire penală, cât și în cadrul cercetării judecătorești că a existat un conflict între Ivașco Serghei și Puiu Aurel referitor la un pretins furt de păsări comis de ultimul. Martorul Bulac Veronica, văzând acțiunile ilegale ale lui Ivașco Serghei a intervenit în conflictul acestora, anunțând poliția. În pofida faptului că, toți martorii în cadrul ședinței de judecată nu și-au susținut declarațiile depuse la faza de urmărire penală, toți au confirmat că semnătura le aparține.

Consideră că urmează a fi apreciată critic afirmația părții apărării referitor la martorul Zaharco Artur, care este invalid din copilărie cu deficiențe de vedere și nu putea să vadă cele întâmplate în cadrul aceluși conflict. Însă, reieșind din declarațiile martorilor depuse la urmărirea penală și în cadrul cercetării judecătorești, anume Zaharco Artur l-a ajutat de unul

singur pe Puiu Aurel să se deplaseze de la locul unde a fost maltratată de către Ivașco Serghei, cu scopul de a evita maltratarea acestuia de către Ivașco Serghei. În concluzie, martorul Zaharco Artur avea capacitatea de a percepe ce s-a întâmplat la momentul maltratării lui Puiu Aurel și declarațiile acestuia urmează a fi luate în considerație. Mai mult ca atât, la faza de urmărire penală a fost respectată prevederea art. 261 alin. (3) Cod de procedură penală și procesul-verbal de audiere a lui Zaharco Artur a fost semnat de către asistentul social Andrițchi Aliona.

Nejustificat nu s-au luat în vedere la emiterea sentinței declarațiile martorului Scutari Andrei, care în cadrul urmăririi penale a declarat că: În prezent locuiește în s. Prajila, r-nul Florești, împreună cu concubina Bricicaru Olga. Temporar nu este angajat în câmpul muncii, însă se întreține financiar cu plecarea peste hotare la câștig, ultima dată fiind plecat în anul 2014. Astfel, la 09 noiembrie 2014, aproximativ la orele 16.00, era a doua zi de „Hramul satului”, unde el împreună cu alți locuitori ai satului pe nume Ghimpu Victor, Zaharco Artur, Frunze Ilie, Ivașco Sergiu se aflau în încăperea de la oprirea de autobuse de la marginea satului Prajila, r-nul Florești. Serveau băuturi alcoolice, și anume vin, de asemenea în încăperea dată trebuiau să facă joc și cânta muzica. În timpul acesta de oprire s-a apropiat cet. Puiu Aurel, locuitorul s. Prajila, r-nul Florești, care era în stare de ebrietate, și când a încercat să intre în încăperea, a urcat pe trepte, însă Ivașco Sergiu l-a observat, a ieșit în întâmpinarea lui, l-a apucat de mână și l-a luat afară, întrebându-l dacă mai vrea găște, apoi l-a lovit cu pumnul în față, și de la lovitura dată, Puiu Aurel a căzut jos pe spate și s-a lovit cu capul, în regiunea din spate, de un gard confecționat din foi de ardezie, apoi a căzut jos la pământ. Când a încercat să se ridice, Ivașco Sergiu l-a lovit cu piciorul în față, și Puiu Aurel iarăși a căzut pe spate lovindu-se cu capul de pământ. Văzând acestea, el împreună cu Zaharco Artur au ieșit din încăperea și l-au oprit pe Ivașco Sergiu să nu-l bată pe Aurel. Mai mult el nu l-a lovit, Artur l-a luat pe Aurel și l-a petrecut vreo 15 metri de la oprirea, apoi Puiu Aurel a plecat singur de la oprirea, în direcția casei sale, iar când a plecat, nu-i curgea sânge nici din nas, nici din regiunea capului, și de atunci nu l-a văzut.

Nu s-a ținut cont și de declarațiile martorilor:

- Ghimpu Victor Petru, care a specificat că: În prezent locuiește în s. Prajila, r-nul Florești, împreună cu concubina Carauș Natalia Victor. Temporar nu este angajat în câmpul muncii, însă se întreține financiar cu plecarea peste hotare la câștig, ultima oară a venit în țară în luna septembrie 2014. Astfel, la 09 noiembrie 2014, aproximativ la orele 16.00, era a doua zi de „Hramul satului”, și el împreună cu alți locuitori ai satului pe nume Scutari Andrei, Zaharco Artur, Frunze Ilie, Ivașco Sergiu, se aflau în încăperea de la oprirea de autobuse de la marginea satului Prajila, r-nul Florești, unde serveau băuturi alcoolice, și anume vin. În timpul acesta de oprire s-a apropiat cet. Puiu Aurel, de asemenea locuitorul s. Prajila, r-nul Florești, și când a încercat să intre în încăperea, a urcat pe trepte, însă Ivașco Sergiu l-a observat, a ieșit în întâmpinarea lui, l-a apucat de mână și l-a luat afară, întrebându-l, dacă mai vrea găște, apoi ei au trecut puțin mai într-o parte, și au dispărut din vizorul lui. În încăperea cânta puternic muzica și nu a auzit discuția celor doi. În timpul acesta, Scutari Andrei cu Zaharco Artur au ieșit după ei, să-i despărtească, căci a înțeles că aveau un conflict între ei. Aproximativ peste vreo 2-3 minute în încăperea s-au întors Ivașco Sergiu și Scutari Andrei. Din discuția cu Ivașco Sergiu a înțeles că el l-a lovit pe Puiu Aurel, deoarece ultimul i-a furat o găscă înainte de hram, iar din discuția cu Scutari Andrei, a înțeles că el i-a

despărțit, iar Zaharco Artur l-a îndreptat pe Puiu Aurel acasă, care a plecat singur pe jos. După aceasta au servit băuturi alcoolice mai departe. De la locuitorii satului Prajila, r-nul Florești, a aflat că Puiu Aurel a fost transportat cu salvarea la Spitalul raionul Florești, fiind bătut.

- Pîslaraș Ilie Serghei, care a menționat că, în prezent locuiește în s. Prajila, r-nul Florești, împreună cu părinții săi. La 09 noiembrie 2014, aproximativ la orele 16.00, se afla cu alți consăteni la oprirea de autobuse din s. Prajila, r-nul Florești, unde cânta muzica și era jocul de sărbătoarea „Hramul satului”. Puțin mai târziu, de oprire s-a apropiat locuitorul s. Prajila pe nume Puiu Aurel, care era în stare de ebrietate. El s-a salutat cu toți, iar când s-a apropiat de Ivașco Serghei să se salute, Serghei l-a lovit cu piciorul în corp, întrebându-l de ce i-a furat gâsca. De la lovitura dată, Aurel a căzut jos, cu spatele spre un gard confecționat din foi de ardezie. Dacă s-a lovit cu capul de gard nu a observat, și dacă Serghei l-a lovit de mai multe ori tot nu a văzut, căci a plecat de la locul dat spre casă. În drum se afla Eni Veronica și îi spunea lui Ivașco Serghei să nu-l bată pe Aurel, căci va veni poliția, apoi ea a intrat în ogradă. De atunci pe Puiu Aurel nu l-a văzut, deoarece are un picior bolnav și nu prea iese în sat.

Versiunea părții apărării, parțial acceptată de către instanța de judecată, precum că Puiu Aurel ar fi fost bătut de către alte persoane, urmează a fi respinsă din motiv că nu e demonstrată prin alte mijloace de probă. Mai mult ca atât, acest presupus fapt a avut loc cu o zi înainte de 09.11.2014. Prin urmare, dacă ar fi acceptată această versiune s-ar neglija concluzia din Raportul de expertiză care arată că vătămarea corporală putea fi cauzată cu circa 24 ore până la internarea în IMSP SR Florești. În cadrul cercetării s-a stabilit că maltratarea victimei a avut loc la data de 09.11.2014, iar internarea acestuia la data de 10.11.2014.

Negând valoarea probantă a declarațiilor martorilor acuzării, depuse la faza de urmărire penală, care au confirmat în ședința de judecată existența conflictului dintre Ivașco Serghei și Puiu Aurel, fiind preîntâmpinați pentru răspunderea ce o poartă conform art. 312 Cod penal, instanța a întemeiat sentința doar pe declarațiile inculpatului și a martorilor apărării, nefiind luate în considerație alte probe din dosar, or martorii apărării nu au fost prezenți la fața locului în momentul maltratării lui Puiu Aurel și declarațiile acestora urmează a fi apreciate critic.

S-a mai stabilit că în prezenta cauză penală au fost suportate cheltuieli judiciare în mărime de 1 317 lei.

Conform art. 227 alin. (1), alin. (2), pct. 5) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Concomitent, art. 2 alin. (11), alin. (2) Cod de procedură penală, prevede că cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului.

Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare.

În aceste condiții, partea acuzării a notat că instanța de judecată, urma să încaseze de la inculpatul Ivașco Serghei, în contul statului, cheltuielile judiciare suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală și anume suma de 1 317 lei, suportate în legătură cu efectuarea Raportului de expertiză medico-legală nr. 124 din 21.09.2015.

2.2. Avocatul Guțu Tatiana în numele inculpatului Ivașco Serghei a solicitat casarea sentinței pe motiv că pe parcursul cercetării prezentei cauze nu au fost dovedite circumstanțele care au fost descrise în actul de învinuire, precum și faptul că anume Ivașco Seghei a fost persoana care a cauzat leziunile corporale victimei.

Unica lovitură a fost cu palma în regiunea feții de la care Puiu A. nu a căzut jos și apoi a plecat acasă, fiind condus de Zaharco Artur, alte acțiunii ilegale Ivașco Serghei în privința lui Puiu Aurel nu a întreprins.

Făcând trimitere la doctrină, prin „vătămare a integrității corporale sau sănătății” trebuie de înțeles săvârșirea ilegală, în mod intenționat sau imprudentă, a oricărei acțiuni sau inacțiuni de natură mecanică, fizică, chimică, biologică sau psihică care a adus o atingere sănătății unei alte persoane, atingere exprimată în dereglarea (gravă, medie sau ușoară) a integrității anatomice a organelor sau a țesuturilor corpului victimei, ori a funcțiilor acestora, și legătura cauzală dintre acțiune/inacțiune și urmările grave produse. Conform probatoriului nu a fost demonstrată legătura de cauzalitate dintre acțiunea sau inacțiunea prejudiciabilă și urmările prejudiciabile, deci și fapta nu a fost demonstrată ca fiind comisă anume de Ivașco Serghei.

În situația în care instanța de judecată a adoptat o soluție de încetare a urmăririi penale, pe motiv că fapta constituie o contravenție, nefiind dovedit că fapta a fost comisă de către Ivașco Serghei, instanța urma să adopte numai o sentință de achitare pe acest motiv.

Analizând în ansamblu toate probele cercetate în ședința de judecată, ținând cont de faptul că sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, instanța de judecată nu este organ de urmărire penală și nu se manifestă în favoarea acuzării sau apărării, nici o probă nu are putere probantă dinainte stabilită, iar cele cercetate în ședința de judecată incontestabil dovedesc că faptele imputate inculpatului nu au fost comise de către acesta, instanța urmează să pronunțe o sentință de achitare pe acest capăt al învinuirii.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 septembrie 2022, apelul declarat de către procuror a fost respins ca nefondat, iar apelul avocatului Guțu Tatiana declarat în numele inculpatului Ivașco Serghei a fost admis, casată sentința, cu pronunțarea unei hotărâri noi potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Ivașco Serghei Ion a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

În temeiul art. 390 alin. (2) Cod de procedură penală, cauza penală nr. 2014380553 a fost remisă procurorului pentru continuarea urmăririi penale și identificarea făptuitorului.

3.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel, audiind participanții la proces, cercetând nemijlocit probele prezentate de părți, inclusiv documentele și procesele-verbale, analizând relevanța, concludența și legalitatea acestora sub aspectul admisibilității lor, a ajuns la concluzia că Ivașco Serghei urmează a fi achitat pe motiv că fapta prevăzută la art. 151 alin. (4) Cod penal, nu a fost săvârșită de el.

Concluzia respectivă derivă din materia de administrare a probelor într-o cauză penală, ce ține de regulile din dreptul intern. În acest sens, judecătorului național îi revine sarcina de a

aprecia elementele adunate de el. Însă el nu poate face acest lucru decât după ce „elementele probatorii au fost prezentate în fața acuzatului, în ședința publică și în vederea unei dezbateri în condiții de contradictorialitate” (Hotărârea CtEDO din 15.06.1992 cauza Ludi vs Suisse).

Potrivit art. 96 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, în cadrul judecării cauzei penale trebuie să se dovedească faptele referitoare la existența elementelor infracțiunii precum și cauzele care înlătură caracterul penal al faptei.

Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța, la adoptarea sentinței soluționează chestiunea referitoare la fapta incriminată și dacă aceasta a fost săvârșită de inculpat.

La adoptarea unei soluții, instanța de apel este ținută să respecte drepturile, libertățile și demnitatea umană, întrucât să fie respectat și principiul prezumpției de nevinovăție, stipulate în art.21 al Constituției Republicii Moldova, art.8 al Codului de procedură penală.

Analizând probele prezentate instanței de judecată de către partea acuzării și faptul că declarațiile martorilor: Scutari Andrei, Ghimpu Victor, Pîslaraș Ilie, Zaharco Artur, Burlac Veronica, Curniuc Pavel, Podgurscaia Valentina, precum și Raportul de expertiză medico-legală 149 „D” din 20.12.2014, Raportul de expertiză medico-legală nr. 124 din 21.09.2015, au fost ignorate, instanța de apel a remarcat că potrivit rapoartelor de expertiză medico-legală nr.149 D din 20.12.2014 și nr. 124 din 21.09.2015, vătămarea corporală descrisă a fost provocată în rezultatul unei (sau mai multor lovituri) cu un obiect dur concodont și nu în urma loviturilor cu pumnii sau picioarele cum i se incriminează lui Ivașco Serghei, iar care este acest obiect dur concodont organul de urmărire penală nu a stabilit. Semnele caracteristice care ar vorbi despre apariția leziunilor corporale în condiții de luptă sau autoapărare, pe cadavru nu au fost depistate. Localizarea anatomică multipolară a vătămărilor corporale depistate la Puiu Aurel exclud posibilitatea formării traumatismului cranio-cerebral de la căderea liberă a corpului de pe suport propriu. Astfel, nu este clar unde a căzut și cum a căzut Puiu Aurel, de care obiect s-a lovit sau cu care obiect a fost lovit și în ce loc a fost maltratat Puiu Aurel fiindu-i cauzate leziunile corporale care au provocat decesul.

Declarațiile inculpatului Ivașco Serghei privind faptul că el i-a aplicat lui Puiu Aurel o singură lovitură cu palma peste față, au fost confirmate și de declarațiile martorilor oculari care au fost audiați în cadrul cercetării judecătorești.

Unica lovitură a fost cu palma în regiunea feții de la care Puiu Aurel nu a căzut jos și apoi a plecat acasă, fiind condus de Zaharco Artur, alte acțiuni ilegale Ivașco Serghei în privința lui Puiu Aurel nu a întreprins.

Subsidiar, declarațiile martorului Chelban Ion, date în ședința instanței de apel, care a indicat că: *A sunat la poliție deoarece Zaharco cu Burlădeanu îl băteau pe Puiu Aurel în curte la Burlădeanu B. A văzut cum Burlădeanu B. l-a lovit cu o țevă în cap pe Puiu Aurel și acesta a căzut jos. Când Puiu Aurel era jos, Zaharco V. îl nimea cu cuvinte urâte, necenzurate și îl loveau cu picioarele la fel și declarațiile martorului Zaharco Vasile date în instanța de apel, care a relatat că: Pe Ivașco Serghei îl cunoaște, locuiesc într-o mahala. Nu sunt în relații dușmănoase. A fost chemat la poliție pe cazul dat. L-au chemat pe cazul lui Ivașco. Nu l-a văzut pe Ivașco Serghei de hramul satului în anul 2014. L-a văzut pe Puiu Aurel în ograda la Burlădeanu B. A văzut că Burlădeanu Boris l-a lovit pe Puiu Aurel și acela a căzut jos. A văzut că i-a tras o palmă și Puiu Aurel a căzut jos la pământ. La oprire nu a fost și nu a văzut ce s-a întâmplat acolo. După loviturile lui Boris a văzut că curgea sânge din nas de la Puiu Aurel .Ei*

au rămas în ogradă, dar eu am plecat spre casă. Față de mine Burlădeanu a tras cu pumnul, m-am implicat să-i despart, apoi am plecat acasă și nu știu ce a fost mai departe. Nu l-a bătut pe Puiu Aurel în acea zi. Când a avut loc conflictul era ziua, după amiază. Nu știe ce a făcut Puiu Ion în ogradă la Burlădeanu. Nu au fost cazuri ca el să se bată cu Puiu Aurel până la acest caz. Nu cunoaște în ce parte a corpului l-a lovit Burlădeanu pe Puiu Aurel. Când a plecat acasă Burlădeanu a rămas și se bătea mai departe cu Puiu Aurel. Nu știe de ce nu a sunat la poliție. Nu cunoaște de ce nu a sunat la poliție – au fost lăsate fără apreciere și o analiză amplă, referitor la acțiunile violente întreprinse în privința părții vătămate în ograda lui Burlădeanu Boris și absolut nu au fost verificate declarațiile referitor la aplicarea violenței de către Puiu Ion, tatăl părții vătămate.

Cât privește argumentul părții acuzării privind aprecierea critică a declarațiilor depuse de către martorul Zaharco Artur, care este invalid din copilărie cu deficiențe de vedere, și din acest considerent fiind în imposibilitate fiziologică de a vedea cele întâmplate în cadrul aceluiași conflict, instanța a remarcat că, reieșind din declarațiile martorilor depuse la urmărirea penală și în cadrul cercetării judecătorești, anume Zaharco Artur l-a ajutat de unul singur pe Puiu Aurel să se deplaseze de la locul unde a avut loc conflictul între Ivașco Serghei și partea vătămată, cu scopul de a evita agravarea conflictului.

În acest context, instanța de apel a relevat că, potrivit declarațiilor date în instanța de apel de către Zaharco Artur, acesta a declarat: *Are dizabilitate severă din copilărie. Menționează faptul că din acest motiv este orb și nu poate pune semnătura. Nu l-a văzut când s-a apropiat de ei pe Puiu Aurel. Ghimpu Victor l-a rugat să-l petreacă pe Puiu Aurel acasă. L-a petrecut pe Puiu Aurel atât timp cât era lumina de la oprire. El l-a lăsat și Puiu Aurel s-a dus încet spre casă. Când îl petrecea pe Puiu Aurel, acesta o dată a căzut jos, după care l-a ajutat să se ridice. Nu a auzit momentul când Ivașco Serghei a spus să-l împingă și să cadă jos Puiu Aurel. Nu cunoaște de ce Ghimpu Victor l-a rugat să-l petreacă pe Puiu Aurel spre casă. La poliție a dat aceleași declarații, nu cunoaște de ce sunt alte declarații, deoarece nu i le-au citit, nu este la curent de ce nu corespund declarațiile. Declarațiile nu au fost semnate (acuzatorul dă citire declarațiilor date la poliție de către Zaharco Artur (Vol. I, f.d.3 4-35). Nu a dat așa declarații în prezența lui Andrițchii Aliona la poliție. Nu este nimic adevărat, deoarece când a venit Puiu Aurel, el nu era la oprire. Discuta cu Scutaru Artur mai departe de oprire și nu a văzut cu ce se discuta acolo, deoarece discuta cu Scutaru Artur. Declarațiile depuse în ședința de apel, sunt declarații date de mine, totul e scris corect.*

Din materialele dosarului rezultă cu certitudine, că fapta infracțională a avut loc și în urma unor acțiuni violente de aplicare a multiplelor lovituri peste diferite părți ale corpului cu un obiect(-e) dur(-e), contodont(-e), care se califică ca leziuni corporale grave, a survenit decesul cet. Puiu Aurel la peste 8 (opt) zile după traumatism. Conform datelor din documentele medicale însă, în cadrul cercetării judecătorești atât în ședința instanței de fond, cât și în ședința instanței de apel nu au fost prezentate probe pertinente, concludente și utile ce ar demonstra cu certitudine legătura cauzală între acțiunile lui Ivașco Serghei și cauza decesului victimei Puiu Aurel.

În acest sens, instanța de apel a făcut uz de prevederile art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, unde se stipulează că sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Înfăptuirea justiției cere ca judecătorul să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunță, pe probabilități, ci pe certitudini dobândite pe baza de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă.

Cu privire la infracțiunea a cărei comitere a fost reținută în sarcina lui Ivașco Serghei, instanța a observat că partea acuzării nu a dovedit în deplin volum veridicitatea situației de fapt reținute în învinuire și rechizitoriu, prin probe certe și pertinente, astfel încât în favoarea inculpatului acționează principiul în *dubio pro reo*, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea inculpatului.

Pornind de la premisele procedurale prevăzute de art. 101 alin. (3) Cod de procedură penală, prin care legislatorul a stabilit că nici o probă nu are o valoare din timp prestabilită, simplul fapt de învinuire a persoanei este insuficient pentru tragerea persoanei la răspundere penală.

Mai mult ca atât, instanța a reiterat că, din învinuirea înaintată lui Ivașco Serghei nu este cert stabilit cine a fost persoana care a cauzat leziunile corporale părții vătămate Puiu Aurel, împrejurările și mecanismul cauzării și prin urmare, învinuirea nu a fost formulată în mod concret.

În asemenea circumstanțe, instanța ajunge la concluzia că de către acuzatorul de stat nu au fost fixate toate împrejurările dovedite prin mijloacele de probă prevăzute la art. 93-94 Cod de procedură penală, în vederea constatării vinovăției la comiterea de către Ivașco Serghei a faptei imputate acestuia prin actul de învinuire, iar din aceste considerente, instanța de apel a ajuns la concluzia de a dispune achitarea inculpatului Ivașco Serghei, pe motiv că fapta nu a fost comisă de către acesta.

4. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, care invocând temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului declarat, se susține dezacordul cu constatarea instanței de apel precum că fapta nu a fost săvârșită de către Ivașco Serghei și că circumstanțele reflectate în rechizitoriu în privința inculpatului nu și-au găsit confirmare.

În concret, instanța de apel a menționat în decizia adoptată că potrivit rapoartelor de expertiză medico-legală nr. 149 D din 20.12.2014 și nr. 124 din 21.09.2015, vătămarea corporală descrisă a fost provocată în rezultatul unei (sau mai multor lovituri) cu un obiect dur concedent și nu în urma loviturilor cu pumnii sau picioarele cum i se incriminează lui Ivașco Serghei, iar care este acest obiect dur concedent organul de urmărire penală nu a stabilit. Semnele caracteristice care ar vorbi despre apariția leziunilor corporale în condiții de luptă sau autoapărare, pe cadavru nu au fost depistate. Localizarea anatomică multipolară a vătămărilor corporale depistate la Puiu Aurel exclud posibilitatea formării traumatismului cranio-cerebral de la căderea liberă a corpului de pe suport propriu. Astfel, nu este clar unde a căzut și cum a căzut Puiu Aurel, de care obiect s-a lovit sau cu care obiect a fost lovit și în ce loc a fost maltratat Puiu Aurel, fiindu-i cauzate leziunile corporale care au provocat decesul.

Această constatare a instanței de apel acuzatorul de stat o consideră pripită, deoarece vinovăția lui Ivașco Serghei este confirmată și prin probele administrate în cadrul urmăririi

penale și ulterior examinate în cadrul cercetării judecătorești, însă instanța de apel și-a motivat soluția doar pe declarațiile inculpatului și a martorilor apărării, nefiind luate în considerație alte probe din dosar, or martorii apărării nu au fost prezenți la fața locului în momentul maltratării lui Puiu Aurel și declarațiile acestora urmează a fi apreciate critic.

La fel, se mai susține că vinovăția lui Ivașco Serghei este confirmată și prin probele acumulate în cadrul urmăririi penale și ulterior examinate în cadrul cercetării judecătorești. Însă, prima instanță în mod nejustificat a redus valoarea probantă a materialului acumulat și administrat în prezenta cauză penală, iar concluziile date prin Raportul de expertiză medico-legală nr. 149 „D” din 20.12.2014 și Raportul de expertiză medico-legală nr. 124 din 21.09.2015 au fost ignorate.

Nu în ultimul rând, se menționează că declarațiile depuse la faza urmăririi penale de către martori, coroborează între ele, fiind în concordanță cu circumstanțele de fapt ale materialelor cauzei, fiind logice, veridice și convingătoare. Toți martorii au confirmat, atât la faza de urmărire penală, cât și în cadrul cercetării judecătorești, că a existat conflict între Ivașco Serghei și Puiu Aurel, referitor la un pretins furt de păsări comis de ultimul.

5. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, completul de judecată concluzionează că acesta urmează a fi admis, din considerentele ce urmează.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează, parțial sau integral, hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs, menționează faptul că, în conformitate cu art. 3 Cod de procedură penală, *(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.*

Concomitent, Legea nr. 246 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (*modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție*) a intrat în vigoare la data de 01.09.2023.

Potrivit conținutului art. XI alin. (3) al Legii nr. 246, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Astfel, recursul declarat în prezenta cauză penală, urmează a fi examinat în baza temeiurilor anterioare, întrucât acesta a fost declarat până la data de 01.09.2023.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate.

În acord cu prescripțiile art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel se referă la următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, și dacă toate aceste probe în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel la judecarea cauzei, acestea se referă la următoarele: dacă

fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanță de recurs.

Relevant este faptul că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual penală, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Verificând respectarea normelor de drept menționate, completul de judecată constată că, deși instanța de apel a cercetat suplimentar probele administrate în prezenta cauză penală, totuși, reieșind din partea descriptivă a deciziei contestate, se întrevede faptul că unele probe care au fost cercetate suplimentar, au primit o apreciere echivocă, aici reținându-se Raportul de expertiză medico-legală 149 D din 20.12.2014 și Raportul de expertiză medico-legală nr. 124 din 21.09.2015, în baza cărora instanța de apel a trasat concluzia că „...vătămarea corporală descrisă a fost provocată în rezultatul unei (sau mai multor lovituri) cu un obiect dur concedent și nu în urma loviturilor cu pumnii sau picioarele cum i se incriminează lui Ivașco Serghei, iar care este acest obiect dur concedent organul de urmărire penală nu a stabilit. Semnele caracteristice care ar vorbi despre apariția leziunilor corporale în condiții de luptă sau autoapărare, pe cadavru nu au fost depistate. Localizarea anatomică multipolară a vătămărilor corporale depistate la Puiu Aurel exclud posibilitatea formării traumatismului cranio-cerebral de la căderea liberă a corpului de pe suport propriu. Astfel, nu este clar unde a căzut și cum a căzut Puiu Aurel, de care obiect s-a lovit sau cu care obiect a fost lovit și în ce loc a fost maltratat Puiu Aurel fiindu-i cauzate leziunile corporale care au provocat decesul.” (Vol. IV, f.d. 48-49).

Opozabil celor consemnate mai sus, instanța de recurs atestă că potrivit Raportului de expertiză medico-legală nr. 124 din 21.09.2015 a mai fost depistată o leziune corporală în regiunea capului, sub formă de plagă în formă de potcoavă, suturată cu suturi chirurgicale, uscată, arcul potcoavei orientat în jos (Vol. I, f.d. 138), iar la compartimentul concluziei a fost stabilit că moartea cet. Puiu Aurel a.n. 1972 a survenit în rezultatul traumatismului cranio-cerebral închis manifestat prin hematom masiv subdural temporo-parietal dreapta, cu compresia creierului (și hemoragii subarahnodiene frontal-temporal dreapta), care putea fi cauzată în rezultatul unei (sau a mai multor) lovituri cu un obiect dur contodont, cu circa 24 ore până la internarea în IMSP SR Florești, poartă un caracter vital și se califică ca vătămare corporală gravă (după criteriul pericolului pentru viață) (Vol. I, f.d. 133).

Concluziile enunțate nu au ajuns în vizorul instanței de apel, or acestea comportă informație utilă referitor la: localizarea leziunilor care au avut efect letal, modalitatea provocării și timpul cauzării acestor leziuni.

În continuare, statuând asupra motivului că *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*, completul de judecată constată că acuzatorul de stat în apelul declarat a făcut referire la declarațiile date în cadrul urmăririi penale de către martorii

Scutari Andrei, Ghimpu Victor și Pîslaraș Ilie, care s-au aflat la fața locului în data de 09.11.2014, când între Puiu Aurel și Ivașco Serghei au avut loc altercații.

Analizând lucrările instanței ierarhic inferioare, instanța de recurs atestă că argumentele invocate în apelul acuzatorului de stat nu au fost supuse verificării de către instanța de apel, argumente care, de fapt, țin de soluționarea fondului apelului și neexpunerea asupra acestora reprezintă neexaminarea fondului apelului de către instanța de apel.

Motivarea insuficientă efectuată de instanța de apel, dar și aprecierea selectivă a probatoriului administrat în prezenta cauză penală constituie un viciu de judecată, care nu poate fi menținut de către instanța ce exercită un control judiciar.

Față de considerentele mai sus arătate, completul de judecată ajunge la concluzia, că la judecarea cauzei instanța de apel a admis erori, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, din care considerente se impune soluția de admitere a recursului, cu casarea totală a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Totodată, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să se expună asupra tuturor motivelor invocate în apel, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, iar în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

6. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (*modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Pasat Liliana, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 09 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui **Ivașco Serghei XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Talpă Boris

Daguța Sergiu

Miron Aliona